

LLIBRES DE CIÈNCIA

MEDITERRÀNIA

Ramon Folch, Lluís Ferrés i Miquel Monge

Pròleg de Federico Mayor Zaragoza

Enciclopèdia Catalana. Barcelona 1991, 343 pàgines

Mediterrània, l'home i els ecosistemes mediterranis al llarg de l'any és la versió impresa d'una de les primeres sèries televisives de divulgació científica, produïdes fins ara al nostre país i en català, amb uns plantejaments i resultats comparables als de les millors que es fan en els països capdavanters en aquesta mena de produccions.

La sèrie televisiva *Mediterrània* va partir d'un guió escrit pels bidlegs Ramon Folch (director del projecte) i Lluís Ferrés i el geògraf Miquel Monge. La realització va anar a càrrec del malaguanyat Albert Estival, mort en accident fa menys d'un any, que ja havia realitzat la sèrie *Curar-se*

en salut, dirigida pel Dr. Josep del Hoyo, la primera d'aquestes característiques.

L'estructura narrativa de *Mediterrània*, que el present llibre recull fidelment, es basa en una idea feliç: fer un seguiment dels ecosistemes naturals i de la interacció de l'home amb ells, tot partint del cicle anual (de primavera a hivern) tal com es dona en el marc mediterrani estricte, però fent referència també als altres paisatges mediterranis del món: el Xile central, Califòrnia, l'Àfrica austral i el sud i l'oest d'Àustràlia. El resultat, segons els autors, vol ser una mena d'auca del cicle natural dels ecosistemes mediterranis i de l'ús que l'home en fa.

El llibre comença a la tardor i acaba a l'estiu. Els noms dels capítols són prou significatius i constitueixen una selecció dels temes principals que cadascuna de les estacions de l'any ens suggereix. A la tardor hi trobarem, per exemple, pàgines sobre la inconstància dels rius de règim mediterrani, el problema del sòl que perdem, el temps de la veda i molts aspectes de les activitats tradicionals, sobretot del nord mediterrani (*El món del vi. Temps de bolets, etc.*). L'hivern dona peu a parlar del problema energètic, amb la seqüela de la contaminació ambiental, de la casa, de les feines forestals... El lector trobarà al capítol de la primavera l'explicació del fet que la Mediterrània sigui normalment, una mar intensament blava. Aquesta blavor neix, precisament de la seva pobresa relativa en plàncton, en elements nutritius i això determina que la Mediterrània sigui un "món petit i reclòs on el peix es pesca per caixetes". La temporada estival, quan l'aigua de les zones interiors i litorals escasseja, és l'ocasió de parlar d'aquest gran problema del món mediterrani i també, com una maledicció endèmica, dels boscos devorats pel foc.

El llibre *Mediterrània*, bellament il·lustrat, amb més imatges que text com correspon al seu origen televisiu i també als patrons que s'apliquen en aquesta mena d'edicions, és una obra a recomanar a tothom.

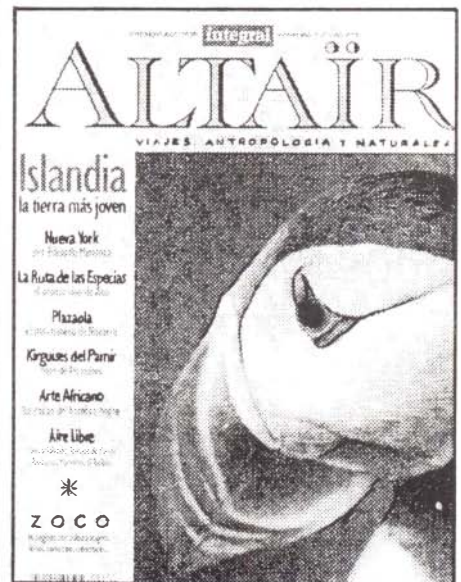
ALTAÏR

viajes, antropología y naturaleza

nº 1, primavera de 1991, Barcelona, 116 pàgines

Els editors (Llibreria Altaïr i Integral) d'aquesta nova revista tenen una àmplia experiència en el camp de les publicacions adreçades, més que al turista, al "viatger" que busca informació per organitzar-se un itinerari que sumi l'aventura i el coneixement geogràfic i antropològic del món.

El primer número d'*Altaïr* respon a aquesta expectativa i conté un ampli dossier sobre Islàndia, un article d'Eduardo Mendoza sobre Nova York, i diferents seccions i espais dedicats a temes antropològics i col·laboracions diverses, com la d'Alberto Cardin ("*Distancias*"). Amb 35.000 exemplars inicials de tiratge, *Altaïr* pot constituir un petit test sobre la cultura del viatge que hi ha en aquest país.

J.Senent-Josa ■